



บทความวิจัย (Research Article)

การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

**Synthesis of Music Education Research to Thai Classical Instruments (*piphat*):
A Systematic Review**

ฟ้าใส ปานสุวรรณ / Fasai Pansuwan

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Graduate Student, Division of Music Education, Department of Arts Music and Dance Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University

fasaipansuwan@gmail.com

स्या ทันทะเวช / Saya Thuntawech

อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer, Division of Music Education, Department of Arts Music and Dance Education,

Faculty of Education, Chulalongkorn University

saya.t@chula.ac.th

Received: November 30, 2023 **Revised:** May 2, 2024 **Accepted:** November 2, 2024 **Published:** December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์ตามแนวทางการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ค้นพบวรรณกรรมทั้งหมด 9 เรื่องตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการศึกษาวรรณกรรมประเภทรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2565 ภายในฐานข้อมูลโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (Thai Library Integrated System: ThaiLIS) จากนั้นสังเคราะห์วรรณกรรมโดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ระเบียบวิธีวิจัย และ 3) วัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา นำเสนอออกมาในรูปแบบค่าความถี่ ผลการสังเคราะห์พบว่า วิทยานิพนธ์ในปี พ.ศ. 2561 มีปริมาณมากที่สุด โดยพบวรรณกรรม 4 เรื่อง ส่วนสถาบันที่ผลิตงานวรรณกรรมออกมาในช่วงระยะเวลา 5 ปี มีจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สำหรับด้านระเบียบวิธีวิจัย พบวรรณกรรมทั้ง 9 เรื่อง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด และลักษณะด้านวัตถุประสงค์ของการศึกษา พบว่าการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล รูปแบบและลักษณะการเรียนรู้ รวมถึงอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้ ผลการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นในการวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย และสามารถนำไปประกอบอ้างอิงภายในงานวิจัยอื่น ๆ ได้ในอนาคต

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย, ดนตรีศึกษา, เครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์



Abstract

The purpose of this study is to synthesize theses in the field of music education, focusing on Thai classical instruments (*piphat* or a group of percussion and wind instruments used in the classical Thai music band), covering the period from 2018 to 2022, using a systematic review method. Nine pieces of literature meeting specific criteria, including full research papers and theses available in the Thai Library Integrated System (ThaiLIS) database, were included. The synthesis was divided into three aspects: 1) general information, 2) research methodology, and 3) research objectives. The data were analyzed using descriptive statistics and presented in percentage format. The results indicated that the majority of full research papers and theses from the last five years, particularly those completed in 2018, accounted for the largest volume, comprising four pieces. The institutions that produced the most research in the past five years were Chulalongkorn University, Mahidol University, and Buriram Rajabhat University. Regarding research methodology, qualitative research was the predominant approach across all studies ($n=9$). In terms of research focus, the primary purposes of education were to study knowledge, gather information, explore learning styles, understand learning characteristics, conserve knowledge, and disseminate knowledge. Based on this study, the results can provide insights into trends in music education research related to Thai classical music over the past five years, offering valuable information for future studies in this field.

Keywords: synthesis research, music education, Thai classical instruments (*piphat*)

บทนำ

ดนตรีไทย เป็นศิลปะประจำชาติที่อยู่คู่กับสังคมมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน และเนื่องจากเป็นดนตรีประจำชาติ ทำให้มีการศึกษา พัฒนา และปรับตัวตามสภาพสังคมจนถึงปัจจุบัน ซึ่งดนตรีไทยได้มีการจัดอยู่ในหมวดการศึกษาในหลายระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561) ปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนทางด้านดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษามีการศึกษา และทำวิจัยด้านดนตรีไทยในหลายมิติ และจากการศึกษาในเบื้องต้นพบว่าในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา มีการทำวิจัยทางด้านดนตรีไทยจำนวนมาก เพียงแต่ยังไม่มีการศึกษาในการจัดกระทำข้อมูลที่พบหรือเป็นวิจัยเชิงสังเคราะห์ เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของการศึกษาวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย โดยเฉพาะเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์ที่พบเห็นผู้ที่เล่นและมีความสนใจเป็นจำนวนมาก ได้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงควรมีการทำวิจัยเชิงสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการสรุปรวมองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยหลาย ๆ เล่ม อีกทั้งยังเป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อการตอบปัญหาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ มาศึกษา วิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ นำข้อสรุปของงานวิจัยมาจัดกลุ่มอย่างเป็นระเบียบ เสนอให้เห็นถึงความเหมือนและความต่าง และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบให้ได้คำตอบปัญหาที่เป็นข้อยุติ (นัทธี เชียงชนะ, 2550) และในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ



(Systematic Review) เป็นวิธีการสรุปความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการรวบรวมวรรณกรรมที่มีความหลากหลายทั้งในแง่ของเนื้อหา หรือแหล่งข้อมูล มุ่งเน้นความสนใจไปยังประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา และสามารถรวบรวมหลักฐาน องค์ความรู้ในงานวิจัยให้เป็นเชิงประจักษ์ โดยจะมีการกำหนดขอบเขตในการศึกษาอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นเกณฑ์การคัดเลือกวรรณกรรม หรือขอบเขตด้านเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้เห็นถึงประเด็นในการวิจัยที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน รวมไปถึงทิศทางและแนวโน้มของการวิจัยในอนาคต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาอยู่จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องมีการกำหนดขอบเขตที่แตกต่างกันไป ได้แก่ อธิวิทย์ กลิ่นจ้อย และคณะ (2565) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560 – 2564 มีการผลิตงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่จำนวน 21 เรื่อง โดยจุดมุ่งหมายของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอน และการถ่ายทอดเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมดนตรี อันแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการทำวิจัยประเด็นดังกล่าวที่มากขึ้น งานวิจัยของ โอฬาร ผลพานิช และ อินทิรา รอบรู้ (2563) ที่สังเคราะห์เกี่ยวกับการสอนทักษะปฏิบัติ วิธีการสอนดนตรีของโคดาเย และซุตสอนมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2555 – 2560 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษาจำนวน 25 เรื่อง เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ นที ปิ่นวิไลรัตน์ และ อินทิรา รอบรู้ (2564) สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ และการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2548 – 2561 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 24 เรื่อง จะเห็นได้ว่าการศึกษาสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษาอยู่บ้าง แต่ไม่พบการสังเคราะห์วิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยโดยตรง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์ ในด้านทั่วไป ระเบียบวิธีวิจัย และวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันพบว่าการทบทวนวรรณกรรมและการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษานั้นมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับงานวิจัยรูปแบบอื่น ๆ ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาโดยจะมุ่งเน้นไปที่งานวิจัยที่อยู่ในฐานข้อมูลโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย และศึกษาในด้านลักษณะข้อมูลทั่วไป ระเบียบวิธีวิจัย และวัตถุประสงค์การศึกษา เพื่อนำข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับการวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยในอนาคต



วัตถุประสงค์

เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์ในด้านทั่วไป ด้านระเบียบวิธีวิจัย และด้านวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

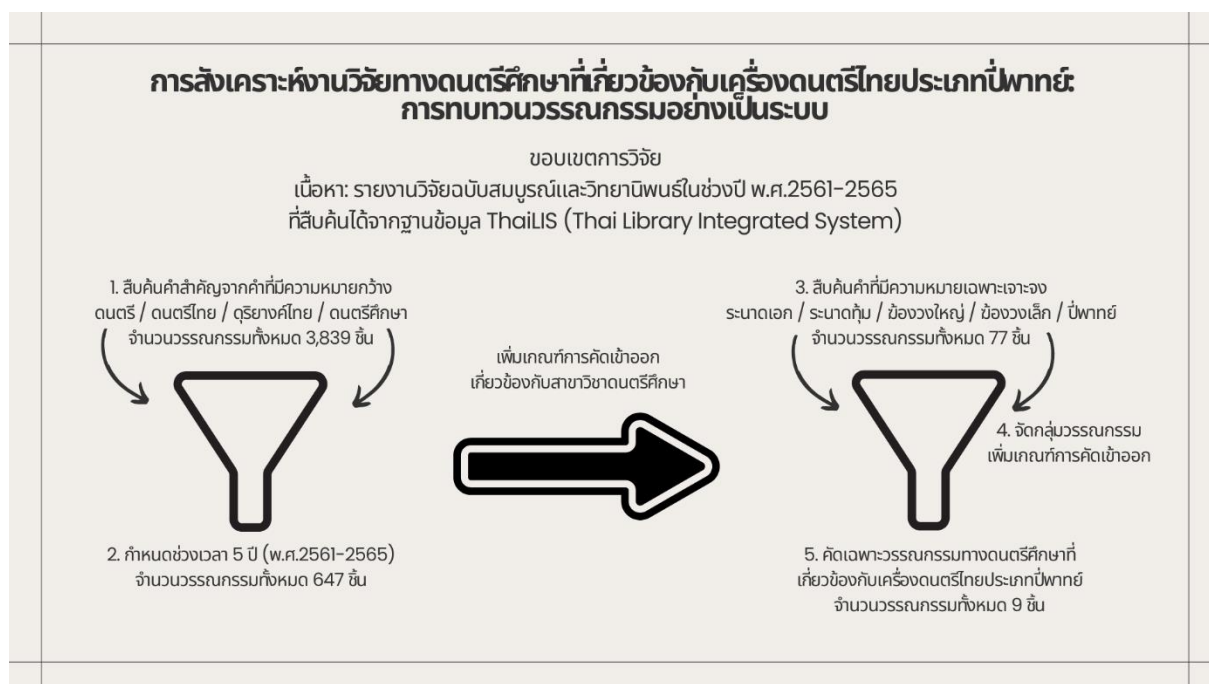
กำหนดตัวอย่างในการวิจัยเป็น การศึกษาวรรณกรรมประเภทรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2565 ภายในฐานข้อมูล Thai Library Integrated System: ThaiLIS ในประเทศไทยโดยกำหนดขอบเขตเป็นการวิจัยที่อยู่ในสาขาดนตรีศึกษาโดยตรงเท่านั้น ซึ่งเนื้อหาในการวิจัยจะต้องเกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์ ประกอบไปด้วยระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ ซ้องวงเล็ก หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีดังกล่าว โดยศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ระเบียบวิธีวิจัย 3) วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบคัดกรองงานวิจัย 2) แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดวิธีศึกษาตามแนวทางการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์ผ่านการสืบค้นในฐานข้อมูลโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 วิธีการดำเนินการวิจัย



หมายเหตุ. โดย ฟาโสภา ปานสุวรรณ, 2566.



1. กำหนดประเด็นศึกษาของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ชื่องานวิจัย ผู้วิจัย สถาบัน และปีที่พิมพ์

1.2 ระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่ วิจัยเชิงคุณภาพ วิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยผสมวิธี (Creswell, J. W. & Creswell, J. D, 2017)

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้แก่ วัตถุประสงค์การวิจัย และผลการวิจัย

2. ขั้นตอนการสืบค้นด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลในฐานข้อมูล Thai Library Integrated System: ThaiLIS ซึ่งเป็นฐานข้อมูลวิชาการและการวิจัยของประเทศไทยที่รวบรวมงานวิจัยหลากหลายสาขารวมถึงทางด้านดนตรีศึกษาไว้มากมาย โดยกระบวนการศึกษาเริ่มต้นดำเนินการผ่านการค้นหาขั้นสูงในทุกเขตข้อมูลของตัวเลือกการค้นหา ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์และขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) สำหรับทำการค้นหาโดยเริ่มจากกลุ่มคำสำคัญที่มีความหมายกว้างทางด้านดนตรีศึกษาและดนตรีไทย เพื่อให้เห็นภาพรวมในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ซึ่งคำสำคัญ ได้แก่ “ดนตรี” “ดนตรีไทย” “ดุริยางค์ไทย” “ดนตรีศึกษา”

2.2 กำหนดขอบเขตระยะเวลาที่ต้องการสืบค้น คือ 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2561 – 2565) เพื่อให้ได้มาซึ่งงานวิจัยที่เป็นปัจจุบันหรือใกล้เคียงจากปัจจุบันมากที่สุด และการกำหนดขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาเพื่อเป็นเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มของงานวิจัยโดยกำหนดกลุ่มเอกสารเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และวิทยานิพนธ์

2.3 กำหนดคำสำคัญที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์คัดเข้า ทำให้สามารถเข้าถึงงานวิจัยในฐานข้อมูลตามที่กำหนดทั้ง 2 ประเภท ซึ่งคำสำคัญทั้งหมดได้แก่ “ระนาดเอก” “ระนาดทุ้ม” “ฆ้องวงใหญ่” “ฆ้องวงเล็ก” “ปี่พาทย์”

2.4 จัดกลุ่มข้อมูลงานวิจัยโดยใช้เครื่องมือแบบคัดกรองงานวิจัย เพื่อทำการคัดกรองในขั้นต้น

2.5 คัดกรองงานวิจัยในขั้นคัดเฉพาะเอกสารงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีความเกี่ยวข้องเฉพาะประเด็นทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์ โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดออก โดยสนใจงานที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาดนตรีศึกษา ตามเกณฑ์กำหนดโดยตรงเท่านั้น



3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 แบบคัดกรองงานวิจัย ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นโดยมีหัวข้อคือ ชื่องานวิจัย บทคัดย่อ วัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งงานวิจัยที่คัดเลือกต้องมีหัวข้อที่กำหนดตามเครื่องมือ

3.2 แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย ประกอบด้วย ชื่อวิจัย ชื่อผู้วิจัย สถาบัน ปีที่พิมพ์ วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และผลการวิจัย

โดยเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท ได้พัฒนาขึ้นและตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แบ่งเป็น อาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีศึกษา และตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอก 1 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการวิจัยทางการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลวรรณกรรมที่ได้ทำการคัดเฉพาะมาทำการพิจารณาข้อมูลตามด้านต่าง ๆ ที่กำหนด โดยใช้วิธีการจำแนกรายละเอียดและวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณนำเสนอเป็นค่าความถี่ และนำเสนอผลการวิเคราะห์รายละเอียดงานตามลักษณะในรูปแบบการเขียนพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทย ประเภทปี่พาทย์โดยสืบค้นผ่านฐานข้อมูล Thai Library Integrated System: ThaiLIS ในขั้นตอนแรกค้นพบวรรณกรรมทั้งหมดจำนวน 3,839 เรื่อง จากนั้นคัดเลือกตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดคือ เป็นรายงานการวิจัย ฉบับสมบูรณ์หรือวิทยานิพนธ์ ที่อยู่ในช่วงเวลาตีพิมพ์ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2561 - 2565) ทำให้ค้นพบวรรณกรรมทั้งหมดที่เหลือตรงตามเกณฑ์จำนวน 647 เรื่อง จากนั้นเพิ่มคำสำคัญที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงเกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์ในงานวิจัยทางดนตรีศึกษา แล้วดำเนินการคัดงานวิจัย ตัดงานวิจัยที่ไม่เกี่ยวข้อง และคัดเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

การคัดกรองโดยกำหนดคำสำคัญเพิ่ม เพื่อเป็นเกณฑ์การคัดเข้า และกำหนดขอบเขตของคำสำคัญให้อยู่ในกลุ่ม ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ และสถาบัน ซึ่งพบวรรณกรรมทั้งหมดจำนวน 77 เรื่อง ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง ซึ่งเป็นงานที่ปรากฏเรื่องเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์อยู่ในงานหลากหลายสาขา จากนั้นผู้วิจัยคัดเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางดนตรีศึกษาโดยตรง ทำให้พบปริมาณวรรณกรรมที่ตรงตามเกณฑ์ทั้งสิ้นจำนวน 9 เรื่อง โดยมีข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้



1. สังเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

ปี	ชื่องานวิจัย	ผู้วิจัย	คณะ/สถาบัน	จำนวน
2561	กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกของครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ	รัชชิสภา เกลาพิมาย	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	4
	กระบวนการถ่ายทอดการประพันธ์เพลงไทยตามแนวทางของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติ	สมนึก แสงอรุณ	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	
	กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาญ	ชัยเทพ ชัยภักดี	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	
	สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปี่พาทย์มอญเบื้องต้นสำหรับครูดนตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	นุชสรา พิณพาทย์	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	
2562	กระบวนการถ่ายทอดของครูปี่พาทย์พื้นบ้านอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	ศิริปัญญา สะเดา	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์	2
	การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ	เศกสันต์ เสย์	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	
2563	กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสาน ระดับมัธยมศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	พงศ์จักร ยามสุข	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์	1
2564	การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมทักษะดนตรีไทยสำหรับผู้เรียนปี่พาทย์ในระดับปริญญาตรีตามแนวคิดฐานสมรรถนะ	จิรายุ มีเผือก	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	2
	การสืบทอดวงปี่พาทย์ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา	อัครเดช แดนจูเหลื่อม	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์	
2565	-	-	-	0
รวม				9

หมายเหตุ. โดย ฟ้าใส ปานสุวรรณ, 2566.



จากข้อมูลในตารางที่ 1 ปริมาณของงานวิจัยกับช่วงเวลา โดยพิจารณาช่วงเวลาเป็นหลัก พบว่างานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์จำนวนทั้งหมด 9 เรื่อง ในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2565 และมีจำนวนวรรณกรรมที่พบในช่วงปี พ.ศ.2561 มากที่สุด เป็นจำนวน 4 เรื่อง โดยในปี พ.ศ. 2561 เป็นวรรณกรรมจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 เรื่อง และจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล 1 เรื่อง ลำดับต่อมาเป็นในช่วงปี พ.ศ. 2562 และ ปี พ.ศ. 2564 พบวรรณกรรม จำนวน 2 เรื่อง ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2562 เป็นวรรณกรรมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนในปี พ.ศ. 2564 เป็นวรรณกรรมจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลำดับต่อมาในปี พ.ศ.2563 พบงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์ปีละ 1 เรื่อง โดยเป็นวรรณกรรมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และในปี พ.ศ. 2565 ไม่พบวรรณกรรมทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์

ตารางที่ 2 ข้อมูลสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

คณะ	สถาบัน	จำนวนผลงานในระยะเวลา 5 ปี
คณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	มหาวิทยาลัยมหิดล	2
คณะครุศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	3
รวม		9

หมายเหตุ. โดย ฟ่ำไส ปานสุวรรณ, 2566.

นอกจากส่วนของปริมาณงานวิจัยที่พิจารณากับช่วงระยะเวลา 5 ปีแล้ว ยังมีส่วนของข้อมูลด้านสถาบันที่ผลิตงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาดังปรากฏในตารางที่ 2 โดยข้อมูลปรากฏว่าสถาบันที่ผลิตผลงานออกมาในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง มีจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งเป็นคณะครุศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จะเห็นได้ว่ามีทั้งคณะที่เป็นสาขาวิชาดนตรีศึกษาโดยตรง และมีสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีผลิตงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาด้วยเช่นกัน

2. สังเคราะห์ระเบียบวิธีวิจัย

พบว่าระเบียบวิธีวิจัยของวรรณกรรมที่สังเคราะห์ทั้งหมด 9 เรื่อง ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร วิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การลงภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูล การสังเกต ตามแนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ และนำข้อมูลมาตรวจสอบคุณภาพซึ่งส่วนใหญ่ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพแบบสามเส้า และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาหรือการตีความข้อมูล แล้วสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและนำเสนอในรูปแบบพรรณนาหรือความเรียง



3. สังเคราะห์ลักษณะด้านวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ตารางที่ 3 ข้อมูลลักษณะด้านวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ลำดับที่	จุดมุ่งหมายของการศึกษา	จำนวนข้อ
1	ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอดในชั้นเรียน รวมถึงสภาพการเรียนการสอน	5
2	ศึกษาองค์ความรู้ รวบรวมข้อมูล รูปแบบและลักษณะการเรียนรู้ รวมถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้	8
3	พัฒนาชุดกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติทักษะดนตรีและบทเพลง	2
4	ศึกษาเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล	4
รวม		19

หมายเหตุ. โดย ฟาโสภา ปานสุวรรณ, 2566.

ข้อมูลจากตารางที่ 3 พบว่าจากรวบรวมทั้งหมด 9 เรื่อง พบวรรณกรรม 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 วรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์ข้อเดียว จำนวน 2 เรื่อง และประเภทที่ 2 คือวรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์มากกว่า 1 ข้อ จำนวน 6 เรื่อง แต่วัตถุประสงค์ประเภทดังกล่าวของงานวิจัยบางเรื่องนั้น มีการระบุปัจจัยที่จะศึกษาเป็นจำนวนมาก เพียงแต่รวบรวมและสรุปเป็นวัตถุประสงค์ข้อเดียว และหลังจากทำการวิเคราะห์ประเด็นในวัตถุประสงค์ โดยการจัดกลุ่มคำสำคัญที่สอดคล้องกันในแต่ละวัตถุประสงค์ จากนั้นสรุปออกมาเป็นลักษณะวัตถุประสงค์ทางการศึกษาได้ทั้งหมด 4 ด้าน พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เน้นศึกษาองค์ความรู้ รวบรวมข้อมูล รูปแบบและลักษณะการเรียนรู้ รวมถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้ ซึ่งมีปริมาณวรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์ตรงกันเป็นจำนวน 8 ข้อ ซึ่งถือเป็นจำนวนมากที่สุดจากทั้ง 4 ด้าน ในลำดับถัดมาคือ งานวิจัยที่ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอดในชั้นเรียน รวมไปถึงสภาพการเรียนการสอน มีปริมาณวัตถุประสงค์ตรงกันทั้งหมด 5 ข้อ ต่อมาเป็นด้านการศึกษาเฉพาะเจาะจงตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็นเดี่ยว หรือกลุ่ม จำนวนวัตถุประสงค์ตรงกันทั้งหมด 4 ข้อ และลำดับสุดท้ายมีจำนวน 2 ข้อ คือด้านพัฒนาชุดกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติทักษะดนตรีและบทเพลง



สรุปผล

จากการสังเคราะห์ลักษณะด้านต่าง ๆ ของงานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าพาทย์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ด้านข้อมูลทั่วไป ผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์พบว่างานวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2561 มีปริมาณมากที่สุด จำนวน 4 เรื่อง สถาบันที่ผลิตงานวรรณกรรมออกมาในช่วงระยะเวลา 5 ปี มีจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ รวมทั้งหมด 9 เรื่อง 2) ด้านระเบียบวิธีวิจัย ผลการสังเคราะห์พบว่าจำนวนวรรณกรรมทั้งหมด 10 เรื่องนั้น เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด และ 3) ด้านวัตถุประสงค์ของการศึกษา จากการสังเคราะห์ผลพบว่าวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่มากที่สุดคือศึกษาองค์ความรู้ รวบรวมข้อมูล รูปแบบและลักษณะการเรียนรู้ รวมถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่วรรณกรรม โดยสามารถพิจารณาเพิ่มเติมประกอบได้ใน ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 รายละเอียดวรรณกรรมทั้งหมด

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	คณะ/สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย
1	กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ (รัชชศึกษา เกลาพิมาย, 2561)	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ 2. เพื่อสร้างคู่มือการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกตามแนวทางของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบวิเคราะห์ เอกสาร - แบบสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม
2	กระบวนการถ่ายทอดการประพันธ์เพลงไทยตามแนวทางของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติ (สมนึก แสงอรุณ, 2561)	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการประพันธ์เพลงไทยของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบวิเคราะห์ เอกสาร - แบบสัมภาษณ์



ตารางที่ 5 รายละเอียดวรรณกรรมทั้งหมด (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย
3	กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาญ (ชัยเทพ ชัยภักดี, 2561)	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1. ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ชีวประวัติของครูไพฑูรย์ จรรย์นาญ 2. ศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาญ	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์ - แบบวิเคราะห์เอกสาร
4	สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปีพาทย์มอญเบื้องต้นสำหรับครูดนตรีสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (นุชสรา พิณพาทย์, 2561)	วิทยาลัย ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปีพาทย์มอญเบื้องต้น สำหรับครูดนตรีสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์
5	กระบวนการถ่ายทอดของครูปีพาทย์พื้นบ้านอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ (ศิริปัญญา สะเดา, 2562)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์	1. ศึกษาประวัติ ความเป็นมาของวงปีพาทย์พื้นบ้านในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 2. ศึกษากระบวนการถ่ายทอดของครูปีพาทย์พื้นบ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์
6	การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ (เศกสันต์ เสย์, 2562)	วิทยาลัย ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	1. ศึกษาประวัติการเรียน และแนวคิดการถ่ายทอดการปฏิบัติระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ 2. ศึกษาองค์ความรู้ด้านการถ่ายทอดการเรียนการสอนระนาดเอกตามแบบแผนการเรียนระนาดของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์ - แบบวิเคราะห์เอกสาร



ตารางที่ 5 รายละเอียดวรรณกรรมทั้งหมด (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย
7	กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสานระดับมัธยมศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด (พงศ์จักร ยามสุข, 2563)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	1. เพื่อศึกษาบริบทของการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสานระดับมัธยมศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด 2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสานระดับมัธยมศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
8	การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมทักษะดนตรีไทยสำหรับผู้เรียนปี่พาทย์ในระดับปริญญาตรีตามแนวคิดฐานสมรรถนะ (จิรายุ มีเผือก, 2564)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1. ศึกษาความต้องการในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะดนตรีไทยของผู้เรียนปี่พาทย์ในปัจจุบัน 2. พัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมทักษะดนตรีไทยสำหรับผู้เรียนปี่พาทย์ตามแนวคิดฐานสมรรถนะ	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์
9	การสืบทอดวงปี่พาทย์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา (อัครเดช แดนงูเหลือม, 2564)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	1. เพื่อศึกษาสภาพและบทบาทของวงปี่พาทย์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 2. เพื่อศึกษากระบวนการสืบทอดวงปี่พาทย์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์

หมายเหตุ. โดย ฟ้าใส ปานสุวรรณ, 2566.



อภิปรายผล

ด้านข้อมูลทั่วไป

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมพบว่า งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทย ประเภทปี่พาทย์ที่สืบค้นผ่านฐานข้อมูลโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย ตลอดระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2561 – 2565) มีปริมาณวรรณกรรมที่นำมาสังเคราะห์ตามเกณฑ์ทั้งหมด 9 เรื่อง นับว่าเป็นปริมาณที่ค่อนข้างน้อย และพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย หรือบทเพลงพื้นบ้านบ้าง แต่ยังมีปริมาณค่อนข้างน้อย ทั้งที่ในกระบวนการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบช่วงแรก พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในปริมาณมาก ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงดนตรี การแสดงดนตรี หรือการวิเคราะห์เพลงหรือบทประพันธ์ต่าง ๆ แต่อาจไม่มีการศึกษาในเชิงดนตรีศึกษาโดยตรง แสดงให้เห็นถึงความต้องการนักวิจัยทางดนตรีไทยที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งในอนาคตการวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยอาจจะมีแนวโน้มการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น และหลากหลายมากขึ้น อีกทั้งสถาบันที่ผลิตผลงานในช่วงเวลาดังกล่าวมีทั้งหมด 3 สถาบัน เป็นจุดที่น่าสนใจว่าสาขาวิชาดนตรีศึกษาในสถาบันอื่น ๆ ที่มีการเปิดสอนสาขาวิชาดนตรีศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษามีแนวโน้มหรือมีความสนใจในการทำวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยในทิศทางอื่น หรืออาจจะยังขาดการผลิตงานในด้านดังกล่าว หรือในอีกมุมหนึ่งคืออาจจะยังไม่พบวิจัยในฐานข้อมูลดังกล่าว ทำให้การสังเคราะห์ในครั้งนี้อาจจะยังไม่พบวิจัยในปริมาณมากเท่าที่ควร ในทางกลับกันการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษาในช่วงระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2565) นับว่าเป็นระยะเวลาที่ค่อนข้างสั้น หากผู้วิจัยท่านอื่นสนใจในประเด็นเดียวกัน อาจจะลองเพิ่มตัวแปรด้านระยะเวลาที่มากขึ้น ขยายฐานข้อมูลให้กว้างยิ่งขึ้น หรือกำหนดขอบเขตให้เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น อาจจะได้อรรถสัมผัส องค์ความรู้ หรือมุมมองใหม่ ๆ ได้กว้างมากขึ้นเช่นกัน

ด้านระเบียบวิธีวิจัย

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมพบว่า ระเบียบวิธีวิจัยในวรรณกรรมที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ ทั้งหมด 9 เรื่อง การวิจัยทั้งหมดใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่ใช้การสัมภาษณ์เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญสอดคล้องกับการทำวิจัย โดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพอาจจะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลในเชิงลึก แต่องค์ความรู้ที่ได้อาจจะใช้ได้แค่เฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น สอดคล้องกับวรรณิ์ แกมเกตุ (2555) ที่ได้แสดงความเห็นว่า วิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลด้านความรู้สึก ค่านิยม หรืออุดมการณ์ของบุคคล โดยเป็นกระบวนการวิจัยที่ค่อนข้างใช้เวลา กลุ่มตัวอย่างมักมีขนาดเล็ก แต่เจาะลึก ซึ่งผลของการวิจัยสามารถอธิบายรายละเอียดได้อย่างชัดเจน แต่อาจจะมีข้อจำกัดในการนำไปอ้างอิงยังประชากรกลุ่มอื่น ๆ ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีประเภทปี่พาทย์นั้นยังไม่ได้รับการศึกษาในวงกว้าง หากมีการศึกษาหรือใช้ระเบียบวิธีวิจัยในเชิงปริมาณ ที่สามารถเก็บข้อมูลในวงกว้างได้มากขึ้น หรือสามารถนำผลการวิจัยในวิจัยเชิงปริมาณไปอ้างอิงหรือเป็นตัวแทนของข้อมูลที่สามารถวิเคราะห์แนวโน้มต่าง ๆ ในประเด็นดนตรีศึกษาได้ รวมไปถึงการวิจัยแบบผสมวิธี ที่ผลการวิจัยอาจจะออกมาในรูปแบบของเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ก็อาจจะทำให้มีข้อสังเกต ข้อมูล ข้อค้นพบหรือมุมมองใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยมากขึ้น



ด้านวัตถุประสงค์การศึกษา

ในส่วนของวัตถุประสงค์การศึกษา จากการสังเคราะห์วรรณกรรมพบว่า งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์นั้น ส่วนใหญ่มุ่งเน้นศึกษาในประเด็นด้าน “ศึกษาองค์ความรู้ รวบรวมข้อมูล รูปแบบและลักษณะการเรียนรู้ รวมไปถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้” ซึ่งพบว่าเกือบทั้งหมดของงานวิจัยที่ศึกษา และเมื่อพิจารณารายละเอียดอื่น ๆ พบว่างานวิจัยทั้งหมดมีความคล้ายคลึงกันทั้งในด้านของจุดมุ่งหมาย ระเบียบวิธีวิจัย การดำเนินการวิจัย รวมถึงประเด็นที่ศึกษา แต่มีการเปลี่ยนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรือตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อานันท์ กาญจนพันธ์ (2563) ที่กล่าวว่าผลการวิจัยของการวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับด้านวัฒนธรรมในปัจจุบันที่ได้รับการศึกษานั้นอาจจะไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง เนื่องจากการวิจัยส่วนใหญ่ในปัจจุบันให้ความสำคัญในการศึกษาที่เจาะลึก มีความซับซ้อน หรือเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ ทำให้มีการตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษามีความคล้ายกัน ซึ่งความคล้ายของงานวิจัยที่พบ แสดงให้เห็นถึงประเด็นทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์นั้น ยังมุ่งเน้นไปในทิศทางเดียวกัน ขาดความหลากหลายในการวิจัย ทั้งในแง่ของตัวอย่างการวิจัยหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ระเบียบวิธีวิจัยที่ทั้งหมดเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ อาจจะทำให้สามารถคาดเดาผลการวิจัยได้ และไม่พบความรู้ใหม่ ๆ แต่ในทางกลับกัน การวิจัยที่พบในการสังเคราะห์ครั้งนี้ก็มีการศึกษาในประเด็นอื่น ๆ อีกด้วย เช่นการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดต่าง ๆ อาจแสดงให้เห็นถึงการวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยในอนาคต กำลังจะมีการศึกษาที่หลากหลายมากขึ้น

ผลการวิจัยในรูปแบบการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในครั้งนี้ เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยในช่วงระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง และอยู่ในขอบเขตภายในฐานข้อมูลโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทยเท่านั้น อาจทำให้เห็นถึงทิศทางและแนวโน้มในการวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทปี่พาทย์ได้ประมาณหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าในอนาคตจะมีผู้ที่สนใจและทำวิจัยในเรื่องดังกล่าวหรือเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาในขอบเขตอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปอ้างอิงสำหรับการวิจัยในอนาคต อีกทั้งยังสามารถพิจารณาแนวโน้มในการทำวิจัยด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดนตรีไทยประเภทอื่น ๆ รวมไปถึงการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปต่อยอดโดยศึกษาในขอบเขตที่กว้างขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น



รายการอ้างอิง

- จิรายุ มีเผือก. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมทักษะดนตรีไทยสำหรับผู้เรียนเปียโนในระดับปริญญาตรีตามแนวคิดฐานสมรรถนะ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/79672>
- ชัยเทพ ชัยภักดี. (2561). *กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฏย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/82643>
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวิทย์ กลิ่นจ้อย, สยา ทันตะเวช และ สมชัย ตระการรุ่ง. (2565). การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทย: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ. *วารสารอารยธรรมศึกษา โขง – สาละวิน*. 13(2). 149–174.
- นที ปิ่นวิไลรัตน์ และ อินทิรา รอบรู้. (2564). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ และการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 17(1), 69 – 86.
- นัทธี เชียงชนะ. (2550). *การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษา: การวิเคราะห์ทอภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
https://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/15243/1/Natee_Ch.pdf
- นุชสรา พิณพาทย์. (2561). *สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเปียโนมอญเบื้องต้นสำหรับครูดนตรีสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล]. Mahidol University's Institutional Repository (Mahidol IR).
<https://repository.li.mahidol.ac.th/handle/123456789/91842>.
- พงศ์จักร ยามสุข. (2563). *กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสานระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์]. BRU Library.
<http://www.dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/7940>
- รัชศิษฎา เกลาพิมาย. (2561). *กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63329>



- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริปัญญา สะเดา. (2562). *กระบวนการถ่ายทอดของครูพี่พาทย์พื้นบ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์]. BRU Library.
<https://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/7955>
- เศกสันต์ เสย์. (2562). *การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล].
Mahidol University's Institutional Repository (Mahidol IR).
<https://repository.li.mahidol.ac.th/handle/123456789/91919>.
- สมนึก แสงอรุณ. (2561). *กระบวนการถ่ายทอดการประพันธ์เพลงไทยตามแนวทางของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63330>
- อัครเดช แดนงูเหลือม. (2564). *การสืบทอดวงปี่พาทย์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*.
วารสาร มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 23(1), 73-88.
- อานันท์ กาญจนพันธ์. (2563). *ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม: การทะลุกรอบและกักตักของ ความคิดแบบคู่ตรงกันข้าม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ศยาม.
- โอฬาร ผลพานิช และ อินทิรา รอบรู้. (2563). *การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะปฏิบัติ วิธีการสอนดนตรีของโคดาเย และชุดการสอนมัลติมีเดีย*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษ*, 14(1), 57-70.
- Creswell, J. W. & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, And mixed methods approaches*. Sage publications.